

i og betydning for samfundet. (Dette værk mangler mærkværdigvis i litteraturlisten til indledningskapitlet, som i stedet anfører stærkt bedagede søfartshistorier af Bering Liisberg fra 1919 og Knud Klem fra 1941).

Foruden indledningskapitlet indeholder *Søfartshistorier* tolv kapitler om meget forskellige emner, som kronologisk strækker sig fra vadehavsfarten og asienshandelen i 1600- og 1700-tallet til containeriseringen og esbjergfiskeriets storhed og fald i vore dage. Disse artikler og yderligere en håndfuld koncentrerer sig om de egentlige søfartserhverv; men derudover er der to bidrag af mere kulturel karakter. Det ene behandler tankerne bag og etableringen af Handels- og Søfartsmuseet i 1915, det anden handler om, hvordan kunstnerne i deres motivvalg har præsenteret Danmark som et land med bøgeskove og kæmpehøje, men næsten negligeret marinemaleriet.

Den smukke og rigt illustrerede bog er spændende at læse og kommer vidt omkring. Man må imidlertid undre sig over, at man har valgt helt at lade orlogsflåden ude af betragtning. Den har ellers haft stor betydning for den nationale identitet, og Søetaten har i mange henseender ført an i den teknologiske udvikling, tænk blot på Danmarks første dampmaskine og den industrielle udvikling på Holmen i det hele taget. Også landets mange skibsværfter og bådebyggerier kunne have fortjent omtale i bogen.

Søfartshistorier må siges at passe fint ind i den tendens, som for tiden peger på oversete drivkræfter i udviklingen af det moderne Danmark. Således er netop udkommet andet bind af Per Bojes storværk *Vejjen til velstand*, som nyfortolker udviklingen siden midten af 1800-tallet derhen, at en afgørende rolle spillede de glimrende rammevilkår i den liberale stat og Danmarks gunstige geografiske beliggenhed, begge dele til gavn for de vigtige søfartserhverv. Tendensen til at betone søfartens betydning vil også genfindes i Anders Ravn Sørensen's snart udkommende bog *Danmark som søfartsnation*. Deri betones, hvordan fortællingen om Danmark som søfartsnation har sat vigtige kulturelle og identitetsmæssige aftryk i den danske selvforståelse.

Erik Gøbel

| EVA MORTENSEN & RUBINA RAJA (RED.): *Store danske arkæologer. På jagt efter fortidens byer*, Aarhus Universitetsforlag, Aarhus 2019, 299 s., 299,95 kr., som e-bog 199,95 kr.

Inden for populærkulturen har arkæologien i mange år haft en stor stjerne. Navnlige efter at den britiske arkæolog Howard Carter i 1922 opdagede Tutankhamons grav i Ægypten, har arkæologiens spektaku-

lære fund været omgærdet af fascination og mystik. Carters opdagelse var således en stor inspirationskilde for 1932-filmen *The Mummy*, mens fiktive arkæologer som Indiana Jones og Lara Croft i film og computerspil har givet faget en aura af eventyr.

Selv om virkelighedens arkæologer lever en betragtelig mere afslappet og mindre begivenhedsrig tilværelse end den piskesvingende Indiana Jones, så fascinerer faget. Undertegnede blev som barn f.eks. ofte underholdt af sin far om mærkværdige og farefulde arkæologiske ekspeditioner til Thailand eller anekdoter om nogle af fagets *grand old men* som Peter Vilhelm Glob og Werner Jacobsen. Det er netop disse store enere, deres opsigtsvækkende ekspeditioner og deres videnskabelige resultater, der er fokus for bogen *Store danske arkæologer. På jagt efter fortidens byer*.

Arkæologien har som fag mange forgreninger, og det er således vigtigt med en præcisering, som læseren allerede præsenteres for i bogens undertitel: *På jagt efter fortidens byer*. Fokus ligger altså på byarkæologien, hvilket ifølge bogens to redaktører stadig er meget bredt:

Vi arbejder i bogen med byer i en bred forstand, både begrebsmæssigt og geografisk set: store urbane centre og mindre bysamfund bliver tacklet, og der bliver fortalt om bosættelser på byhøje i Mellemøsten, antikke byer i middelhavsverdenen og en by fra vikingetiden i Danmark. (s. 35)

Vi vender tilbage til det indledende kapitel senere for i stedet at fokusere på bogens første biografi/bidrag, nemlig John Lunds skildring af Peter Oluf Brøndsteds skelsættende udgravninger i Grækenland 1811-12 (s. 41-68). Brøndsteds udgravninger betragtes som de første danske klassisk-arkæologiske, og de blev startskuddet til en fin tradition for dansklede udgravninger i Grækenland og resten af det mediterrane område. Lunds bidrag hører til blandt de bedste. Godt nok er historien om Brøndsteds udgravninger i Grækenland velkendt, men Lund formår at give historien nyt liv og sætte læseren ind i betydningen af den danske filologs opdagelser på øen Kea, såsom hans genopdagelse af oldtidsbyen Karthaia.

Nok mindre kendt for de fleste er Karl Frederik Kinchs arkæologiske ekspeditioner (s. 71-103) til den makedonske halvø Chalkidike, hvor Kinchs – delvist nødtvungne – studie af triumfbuen i Thessaloniki og hans fine dokumentation af en kammergrav ved den hellenistiske by Niausta fik indflydelse på hans deltagelse i den stort anlagte danske Rhodosekspedition (1902-14). Bidragets forfatter, Stine Schierup, giver en udmærket skildring af ekspeditionens tilblivelse, forløb og resultater, hvoraf udgravningen af Lindoshelligdommen blev det

vigtigste. Ud over kortlægningen af helligdommen fandt man flere historisk vigtige fund som f.eks. den lindiske tempelkrønike; en 2,37 meter høj stele, hvorpå der kronologisk var oplistet alle votivgaver givet til gudinden Athena Lindia såvel som gudindens åbenbaringer over for befolkningen. Kinch og hans kollega Christian Blinkenberg fandt stelen genanvendt som en del af en lokal kirkes flisebelægning. Rhodos-ekspeditionen bød også på en række vigtige udgravninger og fund ved den arkaiske by Vroulia på øens sydlige del.

De udgravninger, Kinch deltog i, afdækkede adskillige vigtige fund. En del af fundene gik til Det Arkæologiske Museum i Konstantinopel, en anden del forblev på Rhodos i et senere udplyndret magasin, mens en sidste del på ca. 1.300 genstande (herunder den lindiske tempelkrønike) gik til Carlsbergfondet, der donerede samlingen til Nationalmuseet. Selvom disse fund var vigtige, påpeger Schierup et andet interessant udbytte af Kinchs ekspeditioner, nemlig hans detaljeorienterede dokumentationsarbejde. Dette er i dag stærkt medvirkende til, at man trods omfattende ødelæggelse på grund af krig, vandalisering og gravrøveri har et rimelig godt billede af de nævnte oldtidsbyers topografi. Vigtigheden af arkæologers dokumentationsarbejde overses ofte af lægmanden, der først og fremmest fascineres af fundene i jorden.

En arkæologisk lokalitet, hvor netop tidligere arkæologers dokumentation har fået stor betydning de seneste år, er oldtidsbyen Palmyra i Syrien, der under den syriske borgerkrig er blevet alvorligt beskadiget under kampe og vandaliseret af terrororganisationen Islamisk Stat. En af disse kilder til Palmyra finder vi i Harald Ingholts dagbøger fra hans udgravninger i oldtidsbyen. Disse er udgangspunktet for Rubina Rajas bidrag (s. 105-31), men også for et større forsknings- og digitaliseringsprojekt (Palmyra Portræt Projekt) med forfatteren som den ledende forsker. Raja, der desuden er en af redaktørerne på *Store danske arkæologer. På jagt efter fortidens byer*, bruger dog ikke synderlig meget plads på at skildre Ingholts tid i Palmyra. Her må man i stedet kaste et blik på hjemmesiden til Palmyra Portræt Projekt.

Mens man kunne ønske sig en mere detaljeret skildring af Ingholts opdagelser, indeholder Rajas bidrag en udmærket lille oversigt over den internationale og danske arkæologiske interesse for Palmyra forud for Ingholts udgravning. Her kan f.eks. nævnes grundlæggeren af Ny Carlsberg Glyptotek Carl Jacobsen, filologen Johannes Elith Østrup samt den klassiske arkæolog Frederik Poulsen. Sidstnævnte har ligeledes fået en biografi i *Store danske arkæologer. På jagt efter fortidens byer*, om end fokus ikke er på hans studier af palmyrenske skulpturer, men på udgravningerne af den vestgræske oldtidsby Kalydon. Poulsen gennemførte disse udgravninger i tæt samarbejde med arkitekten Ejnar Dyggve, hvorfor bidragets forfattere, Søren Handberg og Signe Bar-

foed, har valgt at skrive det som en dobbeltbiografi over Poulsen og Dyggve (s. 133-61). Fokus er på de to herrers tre største opdagelser. Den vigtigste af disse var lokaliseringen og udgravningen af Artemis Laphria-helligdommen. Den anden var udgravningen af et tempel for vinguden Dionysos. Her var fundene ganske spektakulære; blandt andet nogle velbevarede fragmenter i terrakotta, hvor der på bagsiden fandtes instrukser til deres præcise placering i templet. Det tredje fund var et „*gymnasion* med en *palæstra*, altså en bygning for idrætsudøvelse med en åben plads i midten til brydetræning“ (s. 147). Hvad der gjorde denne opdagelse endnu mere interessant, var afsløringen af et underjordisk, udplyndret gravkammer tæt ved bygningen. Ud fra de tilbageværende fund kunne man konstatere, at kammeret var bygget til ære for en lokal atlet, hvis præstationer havde givet ham heltestatus.

Ud over de detaljerede beskrivelser af udgravningerne bruger Handberg og Barfoed også en del plads på at beskrive de strabadser, en dansk arkæolog i 1920'erne måtte gennemgå for at grave ved Kalydons. Arven efter Poulsens og Dyggves udgravninger skildres også kort, og her kan man kun glæde sig over, at Barfoed i 2016 fik mulighed for at lave et studie af dele af de mange fund, Poulsen og Dyggve aldrig selv nåede at undersøge til bunds.

Et problematisk træk ved flere af bidragene – undtagelser er John Lunds og Morten Søvsøs bidrag – er deres panegyriske tone, for man skal lede længe efter et kritisk blik på de biograferedes bedrifter. Dette kan delvis undskyldes med, at fokus ligger på de biograferedes største arkæologiske præstationer, men oftest kombineres de store udgravninger med et udelukkende positivt portræt af de biograferedes samlede virke, hvor videnskabelige disputer eller fejltrin forbigås. Handberg og Barfoed roser f.eks. Poulsen for en omfattende videnskabelig og populærvideenskabelig produktion, men alligevel behandles hans skrifter om græsk oldtidshistorie ikke synderligt dybdegående, hvilket måske skyldes, at ikke alle Poulsens studier fik en positiv modtagelse. Således blev hans *Oraklet i Delfi. Historie, Religion, Kunst* fra 1919 heftigt kritiseret for en alt for kunstnerisk tilgang til Apollondyrkelsen, hvilket selv Dyggve påpegede i sin nekrolog over Poulsen.

Et andet eksempel er Steffen Terp Laursens skildring af Peter Vilhelm Glob's udgravninger af oldtidsbyen Dilmun på Bahrain (s. 163-85). Her lyder den indledende karakteristik (s. 163) af den danske arkæolog således:

Gennem sit skarpe intellekt, sit åbne sind og sin magiske karisma sikrede mennesket og videnskabsmanden P.V. Glob sig for altid en plads blandt dansk kulturlivs og videnskabs fremmeste udøvere [...] Han blev i sin samtid kendt blandt fagfæller og i den

danske befolkning som en besjælet formidler. Med opdagelsen af oldtidshovedstaden Dilmun på Bahrain – uden sammenligning hans væsentligste bedrift – indskrev han sig samtidig internationalt blandt 1900-tallets vægtigste arkæologer.

Både inden for det arkæologiske feltarbejde og i forhold til den videnskabelige bearbejdelse betragtes Glob som en af 1900-tallets største arkæologer. Derudover var flere af hans populærvidenskabelige skrifter om f.eks. de danske moselig stærkt medvirkende til en større interesse for oldtiden i den bredere befolkning. Men selv en af dansk arkæologis største skikkelser havde svagheder. Således undgår Laursen at nævne, at flere af Glob's videnskabelige konklusioner er blevet betvivlet. Man har også kritiseret, at Glob kun nåede at bearbejde og publicere en brøkdelen af udgravningsresultaterne fra Dilmun. Dette blev f.eks. begrædt af Glob's arvtager som rigsantikvar Olaf Olsen, der i sin nekrolog over Glob kunne konstatere, at det var:

gået langsomt med den videnskabelige bearbejdelse af resultaterne. Dette er blevet bebrejdet Glob, ikke mindst af andre vestlige arkæologer i Golfen (af hvilke nogle ikke har været stort hurtigere selv). Kritikken er berettiget. Glob var langt bedre til at organisere ekspeditionerne end til at styre det knapt så attraktive hjemmearbejde bagefter, og de mange korttidsengagementer af ekspeditionsdeltagere for en enkelt sæson eller to var på langt sigt en uheldig disposition.

Olsens konklusion står i skærende kontrast til Laursens, der på s. 183 påstår, at Glob: „nåede at se den videnskabelige fremlæggelse af ekspeditionens opdagelser i Den Arabiske Golf“. Måske har Laursen uforvarende udeladt et „ikke“ efter „nåede“, for i det efterfølgende synes han at forsvare Glob's pauvre videnskabelige bearbejdelse med følgende ord: „Han var den fødte igangsætter, og det var aldrig tanken, at han i årtier skulle bindes til fundbearbejdning og videnskabelig sammenfatning“. Man kan måske spørge, hvem der aldrig tænkte den tanke, at udgravninger, især epokegørende, bør bearbejdes og publiceres videnskabeligt.

Enkelte af de skrifter om Dilmun, Glob fik udgivet i sin levetid, indeholder desuden unøjagtigheder. Her tænkes på nogle fantasifulde konklusioner om en række offerskåle, man fandt under gulvet i, hvad Glob betegnede som: „den store Bygning“. Her havde man afdækket et kvadratisk fundament, som Glob antog kunne være anvendt som alter. Han begrundede antagelsen med de førnævnte offerskåles placering rundt om fundamentet og deres pudsige indhold, nemlig et slangeske-

let samt en eller to perler. Det fik Glob til – forsigtigt – at konkludere, at der var tale om et offersted for en slange gudinde. Glob's hypotese beroede på tolkninger af fund fra henholdsvis Kretas minoiske kultur og Danmarks bronzealder og havde meget lidt med det empiriske materiale fra udgravningerne i Dilmun at gøre. Konklusionen betragtes da også i dag som forkert, men hverken Glob's hypotese eller dens senere anfægtelse nævnes af Laursen.

Det skal selvfølgelig ikke benægtes, at Glob's udgravninger i Dilmun var af overordentlig vigtighed – publiceret eller ej. Laursen giver da også et fint indblik i udgravningernes forløb, resultater og værdi, herunder at de førte til adskillige andre vigtige udgravninger i golfstaterne. Men portrættet ville have fremstået mere troværdigt, hvis Laursen havde givet et mere nuanceret billede af Glob.

Et af de mere helstøbte bidrag er Eva Mortensens – bogens anden redaktør – skildring af den klassiske arkæolog Poul Jørgen Riis' virke og deltagelse i to store syriske udgravninger i henholdsvis Hama og Tell Sukas (s. 187-213). Hama-ekspeditionen er først og fremmest berømt for fundet af en større mængde basaltfragmenter, der kunne sammenstykkes til en af de berømte Hama-løver. Ud fra et videnskabeligt perspektiv var det nok vigtigere, at de arkæologiske undersøgelser bidrog med uvurderlig viden om byens mange kulturlag fra stenalderen, bronzealderen og jernalderen. Udgravningerne af og ved Tell Sukas medvirkede blandt andet til, at man kunne kortlægge handelsforbindelserne mellem Grækenland og Fønikien. Et af bidragets største forcer er Mortensens kombination af udgravningshistorierne med Riis' mindre spektakulære, men vigtige hjemlige præstationer. Således får man som læser et fint indblik i Riis' arbejde som professor i klassisk arkæologi på Aarhus Universitet, hvor han udbyggede studiesamlingen og etablerede et fagbibliotek.

Alle bidrag er skrevet af arkæologer, hvilket bl.a. har den fordel, at forfatterne kobler de arkæologiske resultater fra udgravningerne til en generel skildring af lokaliteternes oldtidshistorie. Et godt eksempel herpå er Poul Pedersens og Birte Poulsens skildring af Kristian Jeppesens udgravninger af Halikarnassos (s. 215-47). I nogle af de andre bidrag er det imidlertid ikke altid lige nemt at gennemskue, hvornår den oldtidshistoriske skildring er et resultat af de pågældende arkæologers udgravninger, eller om den udledes af andre udgravninger, litterære kilder og sekundærlitteratur. Dette skyldes en noget pudsig henvisningspraksis, som antagelig må tilskrives den redaktionelle linje. Man har nemlig valgt udelukkende at henvise, når der citeres direkte. Dette er en uheldig tilgang, da det bliver utydeligt, om det er forfatteren eller et forlæg, der konkluderer. Nogle bidragydere kommer uden om problemet ved at benytte en større mængde citater eller bil-

leder af affotograferet arkivalisk materiale. Andre skriver den anvendte litteratur ind i selve brødteksten. Det er dog ikke altid nok, og det havde været ønskværdigt, at man havde benyttet en henvisningspraksis, der var mere rundhåndet med referencerne. Derudover mangler flere bidrags bibliografier nogle præcise beskrivelser af anvendt upubliceret kildemateriale.

Det er også værd at kaste et kritisk blik på udvalget af arkæologer og de dertil knyttede udgravninger. På nær det sidste bidrag er der tale om individer, der i en dansk og international kontekst hører til blandt fagets koryfæer. Udvalget er imidlertid noget snævert. Godt nok nævnes der i det indledende kapitel (s. 9), at de biograferede arkæologer „var med til at forme den humanistiske disciplin arkæologien, gå på jagt efter fortidens byer i det mediterrane område, i Mellemøsten og i Danmark og fylde vores museer med genstande, som til stadighed fortæller danskerne historier om fortidens bysamfund“. Man aner således en geografisk afgrænsning, der indskrænker sig til nogle historisk interessante men også geografisk mindre områder. Med hensyn til det danske tænkes der nemlig på bogens sidste bidrag, Morten Søvsøs glimrende skildring af arkæologihistorien i Ribe (s. 249-82). I sin form er Søvsøs bidrag dog noget anderledes, da det ikke er centreret omkring en enkelt eller to arkæologer, men i stedet inddrager en hel palet af forskere, der med al respekt for deres bedrifter ikke har efterladt sig et eftermæle på niveau med Brøndsted, Glob eller Riis.

Sagt på en anden måde skiller det sidste bidrag sig ud fra de andre, hvilket kunne være undgået, hvis begrundelsen for bidragenes sammenhæng havde været mere præcis og måske også mere ærlig. For selvom udvalget af biograferede arkæologer ikke skal anfægtes, så synes det relevant at spørge, hvorfor så mange andre er blevet fravalgt? Man kunne jo med lige så stor ret have inddraget f.eks. Andreas Christian Gierlews og Christian Tuxen Falbes videnskabelige ekspeditioner til Karthagos og Uticas ruiner.

Det er også betegnende for udvalget, at vi ikke finder repræsentanter for den antropologiske side af arkæologien. Der er f.eks. major Erik Seidenfadens arkæologiske og etnografiske rejser i Nordøstthailand (1911-19), som førte til en række genopdagelser og vigtige undersøgelser af templer, helligdomme og bytomter. Eller Frans Blom, hvis ekspeditioner i 1920'erne gjorde ham til en internationalt anerkendt arkæolog inden for studiet af de indianske bysamfund i Mellemamerika. Således foretog han nye undersøgelser af ruinerne i mayabyen Palenque i 1923, året efter opdagede han mayaruinen Uaxactun, mens han i de efterfølgende år foretog adskillige arkæologiske studier i olmekercivilisationens byer sammen med den amerikanske antropolog Oliver La Farge.

Det kan synes urimeligt at efterspørge yderligere bidrag, og nogen vil måske antage, at der egentlig er tale om denne anmelders forsøg på at maskere egne interesser som saglig kritik. Kritikken kunne imidlertid have været undgået, hvis det indledende kapitel havde præciseret, at bogens fokus er bestemt af de velgørende fondes – in casu Carlsbergfondets – interesse for at støtte vigtige arkæologiske udgravninger økonomisk. Hele seks af bidragene skildrer arkæologer (Kinch, Ing-holt, Poulsen og Dyggve, Glob, Riis samt Jeppesen), hvis bedrifter blev hjulpet kraftigt på vej af store finansielle tilskud fra Carlsbergfondet og andre fonde. Som Lund også påpeger i sit bidrag, havde selv Brøndsted behov for en økonomisk håndsækning til sine udenlandsrejser, hvilket han fik gennem Fonden ad Usus Publicos. Også byarkæologiske udgravninger inden for de danske landegrænser har flere gange fået en økonomisk håndsækning fra de store danske fonde.

Den historie, man møder i det indledende kapitel (s. 9-39), er imidlertid en anden. Efter en kort introduktion til, hvem der biograferes og begrundelsen herfor, trækker redaktørerne Raja og Mortensen de lange linjer i dansk arkæologihistorie op. Vi begynder med Saxos omtale af en ekspedition til den berømte og berygtede Runamo-lokalitet i Blekinge. Herefter springer redaktørerne frem til renæssancens store oldgransker Ole Worms registrering af oldtidsminder og hans ikoniske museumssamling for så at give en rimelig detaljeret beskrivelse af Frederik 3.s kunstkammer. Med udgangspunkt i selvsamme kunstkammer føres læseren videre til skabelsen af Oldnordisk Museum, der senere skulle blive til Nationalmuseet. Så gives en introduktion til arkæologifaget, begyndende med tyskeren Johann Joachim Winckelmann – den klassiske arkæologis fader – efterfulgt af en kort beskrivelse af de danskere (Georg Zoëga, Friedrich Münter og Niels Iversen Schow), der i 1700-tallets sidste halvdel lod sig inspirere af den tyske filolog Christian Gottlob Heynes forelæsninger på universitet i Göttingen. Thomsens treperiodesystem behandles kort, så køkkenmøddingerne og så Jens Jacob Asmussen Worsaaes virke inden for arkæologifaget samt arkæologiens mange forgreninger og forskningstraditioner. Først herefter, 18 sider inde i kapitlet, får læseren en kort introduktion til fondenes, først og fremmest Carlsbergfondets og Rask-Ørsted Fondets, interesse for at støtte dansk arkæologi i ind- og udland. Denne fortælling afbrydes dog hurtigt af et længere afsnit om danske arkæologer i Levanten. Her får Carsten Niebuhr en del opmærksomhed. Det samme gør Aage Schmidt og Hans Kjær, hvis søgen efter pagtens ark i Shilo egentlig burde have fået sit eget kapitel i bogen.

De mange emner gør det indledende kapitel for ambitiøst, rodet og unøjagtigt. Et eksempel på det sidste er beskrivelsen af Rasmus Nyerups og Friedrich Münters indflydelse på tilblivelsen af National-

museet. Begge krediteres korrekt som de bærende kræfter bag etableringen af Den kongelige Commission til Oldsagers Opbevaring (Oldsagskommissionen) i 1807. Som den lange titel delvis indikerer, var formålet at indsamle og opbevare oldtidsminder samt at foretage en revision af de eksisterende. Desuden skulle kommissionen arbejde hen imod at etablere et museum, hvor de indsamlede genstande kunne udstilles og formidles. Forfatterne foregiver, at kommissionen primært på grund af Nyerup havde til formål at beskytte den danske kulturarv. Det er en gammel travet, men den er misvisende, da flere studier har påvist, at Nyerups indsamlingsstrategi omfattede hele riget (også Norge efter landets løsrivelse), mens Münters var mere universalistisk. Ligeledes synes forfatterne at betragte Oldnordisk Museum (indviet i 1819) som et nationalt museum. Problemet er, at museets grundlægger, Christian Jürgensen Thomsen, ikke opstillede samlingen efter principper, der formidlede en national oldtidshistorie, men en universel oldtidshistorie. Herved kunne Thomsen bevise, at menneskeheden – ikke kun den danske befolkning – bevægede sig gennem de samme tre udviklingsstadier, dvs. sten-, bronze- og jernalderen.

Man gaber ganske enkelt over for meget på for få sider. Godt nok påpeger redaktørerne, at kapitlet ikke er „en udtømmende gennemgang af dansk arkæologi og danske arkæologer, men har fokus på specifikke emner og personer, der rammesætter de efterfølgende kapitler, og går i dybden med nogle af de emner – især fra arkæologi i Danmark – der ikke tales videre om i resten af bogen“ (s. 11). Som læser står man dog tilbage og spørger sig selv, hvorfor dette er nødvendigt, når nu bogens fokus er på byarkæologi? Worm, Nyerup, Münter, Thomsen og Worsaae hører uden tvivl til blandt nogle af Danmarks største antikvarer, oldgranskere og arkæologer, men deres bedrifter lå ikke inden for byarkæologien. Og selvom titlen *Store danske arkæologer* selvfølgelig peger hen imod danske arkæologer som helhed, så præciserer undertitlen *På jagt efter fortidens byer* jo, at vi har at gøre med en specifik side af arkæologien. Det havde således gavnet bogen, hvis man havde indsnævret fokus til at omhandle byarkæologien og de glade givere. Det kan supplerende nævnes, at Carlsbergfondet på sin hjemmeside promoverer bogen som et eksempel på fondets vilje til at støtte arkæologien. Denne reklame er pudsigt nok skrevet af de to redaktører af *Store danske arkæologer. På jagt efter fortidens byer*.

Trods redaktørernes noget rodede introduktion har de ellers udført et fint redaktionelt arbejde. Der er tale om en flot opsat bog, hvor man har prioriteret et interessant og smukt billedmateriale. Hvert enkelt bidrag er velskrevet. Man finder derfor sjældent fejl, som det førnævnte manglende „ikke“ i Laursens bidrag.

Kristoffer Schmidt